

Od konce monarchie k samostatnému státu

1. část: Konec starých časů: Pod vládou dvojhlavého orla 1905-1914

RAKOUSKO-UHERSKO
 Oficiálně rakousko-uherská monarchie. Mnohonárodnostní státní útvar, který vznikl 8. června roku 1867 přeměnou rakouského císařství. V říjnu 1918 jej u nás vystřídala první Československá republika v čele s T. G. Masarykem.

V Brně jsem se podílel na založení městské knihovny, která nese moje jméno. Je po mně pojmenována také budova Národního divadla.

Víte, že...
 Divadlo Husa na provázku převzalo svůj název z literárního díla J. Mahena?

1. OTÁZKA:

Zjisti jméno osobnosti, která je na této bustě vyobrazena.

2. OTÁZKA:

Bylo Rakousko-Uhersko (R-U) mnohonárodnostní stát? **ANO NE** (nehodící se škrtněte)

Jak se jmenoval panovník R-U, který vládl v době vyhlášení 1. světové války? **FRANTIŠEK** [] [] [] [] I.

Víte, že...
 v roce 1910 žilo v Brně dvakrát více Němců než Čechů?

V říjnu 1905 se v Brně stala tragická událost, která mne inspirovala ke složení klavírní sonáty „I. X. 1905 - Z ulice“. Více se dozvíš v komiksu „Květiny na schodech“ (na chodbě před vstupem do expozice).

SECESE
 Umělecký sloh, který se stal životním stylem přelomu 20. století. Vyznačuje se ornamentálností, inspiraci nacházel v přírodě. Zobrazení žen se změnilo z cudných na nezávislé a sebevědomé. Typickým představitelem secese byl Alfons Mucha, český malíř, grafik a designér, který se proslavil zejména v Paříži.

Tip: Phaň se na chvíli dámostou či gentlemanem 19. století. Můžeš si vyzkoušet dobový oděv.

3. OTÁZKA:

Jak se jmenoval nejvýznamnější český secesní umělec, který se proslavil zejména v Paříži?

Vzdělávací materiál pro žáky ZŠ/ŠŠ
 Moravské zemské muzeum, Dietrichsteinský palác; expozice: Středoevropská křížovatka – Morava ve 20. století

2. část: Moravané v letech Velké války 1914–1918

VELKÁ VÁLKA
Častěji označována jako první světová válka. Globální válečný konflikt probíhající v letech 1914–1918, na jehož počátku stál úspěšný sarajevský atentát. Měsíc poté 28. července 1914 Rakousko-Uhersko vyhlásilo odvetnou válku Srbsku a během dalšího měsíce se ve válečném konfliktu ocitla většina Evropy.

Tip: Vyzkoušej si uniformu vojáka R-U armády.

1. OTÁZKA:
Víš, co bylo důsledkem této události?
.....

Dne 28. června 1914 jsem spáchal atentát na následníka R-U trůnu Františka Ferdinanda D'Este. Znáte mě?

Věle, ře...
v letech 1914–1918 bylo z českých zemí mobilizováno do rakousko-uherské armády přibližně 1,2 milionů mužů, z toho 280 tisíc vojáků padlo a každý čtvrtý utrpěl zranění?

2. OTÁZKA:
Z čeho jsou vyrobeny svícný a dělo ve vitrině?
.....

Ruští legionáři.

ČESKOSLOVENSKÉ LEGIE
Československé legie je označení používané pro jednotky dobrovolnického zahraničního vojenského odboje Čechů a Slováků za první světové války, kteří bojovali po boku spojenců. Svými činy přispěli ke vzniku samostatného Československa.

3. OTÁZKA:
Urči k jaké národnosti patří uniformy na obrázku (náповědu najdeš na plakátě ve výstavě, spoj správnou odpověď čarou).

3. část: Masarykovské Československo a Morava 1918–1938

1. OTÁZKA:
Víš, při jaké příležitosti byla vystavena tato kniha? (najdi ji ve výstavě a zjisti kolik vážila kilogramů)

PAMĚTNÍ KNIHA JUBILEJNÍ VÝSTAVY V BRNĚ
POŘÁDANÉ V BRNĚ V KVĚTNU AŽ ZÁŘÍ 1928 NA OSLAVU 10LETÉHO TRVÁNÍ REPUBLIKY.

ACH! SYNKU SYNKU
Děle, egnote 4-42
Dobrá, egnote 4-42
Dobrá, egnote 4-42

2. OTÁZKA:
Kdo byl Tomáš Garrigue Masaryk?
.....

SAMOSTATNÝ ČESKOSLOVENSKÝ STÁT
Byl vyhlášen 28. října 1918. Největší zásluhy na jeho vzniku se připisují několika klíčovým osobnostem v čele s T. G. Masarykem, M. R. Štefánikem a E. Benešem.

Věle, ře...
model mamuta v brněnském pavilonu Anthropos nechal vytvořit profesor Absolon v roce 1928 pro Výstavu soudobé kultury? Sponzorem mamuta byl Tomáš Baťa, který jeho výrobu podpořil částkou 30 tisíc korun.

FUNKCIONALISMUS
Funkcionalismus byl hlavním architektonickým slohem 20. a 30. let 20. století. Funkcionalistické budovy mají jednoduché až strohé tvary, jsou geometricky čisté a hlavně účelové. Při jejich stavbách se používaly převážně moderní materiály, například železo nebo beton.

3. OTÁZKA:
Jak se jmenuje jedna z nejslavnějších vil, postavená stejně jako brněnské výstaviště ve funkcionalistickém stylu?
.....

Věle, ře...
ve výstavě můžete najít repliku proslulé onyxové stěny, která byla součástí vily? Její tehdejší pořizovací cena se odhadovala na 200 tisíc korun! Celková cena vily na 5 milionů korun.

Jsem aktivním členem Sokola, českého národního spolku, který v roce 1862 založili Jindřich Fügner a Miroslav Tyrš. Tato nejmasovější tělovýchovná jednota pomáhala podporovat u Čechů národní hrdost.

NÁSTUP HITLERA K MOCI A MNICHOVSKÁ DOHODA
V roce 1933 nastoupil v Německu k moci Adolf Hitler. Jeho snaha rozbit demokratické Československo vyvrcholila mnichovskou dohodou, kterou svým podpisem stvrdili v noci z 29. na 30. září roku 1938 Německo, Itálie, Francie a Velká Británie. Šlo v ní o postoupení pohraničních území Československa Německu. Část území připadlo rovněž Polsku a Maďarsku.